

Nr 384.

Av herr **Herlitz**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till tryckfrihetsförordning m. m.

I direktiven för tryckfrihetssakkunniga ingick ett uppdrag att, bl. a. med hänsyn till tryckfrihetsförordningen, överväga införandet av en procedur enligt vilken man under noggrant angivna förutsättningar och i betryggande former snabbt kunde genomföra en till krigstiden begränsad ändring av grundlagarnas stadganden. De sakkunniga funno sig emellertid icke böra utreda detta spörsmål, och icke heller i propositionen med förslag till tryckfrihetsförordning förekommer någon utredning därom. Jag finner det beklagligt, att detta viktiga spörsmål sålunda undanskjutits. Det är överflödigt att här upprepa de tidigare ofta anförda skälen för åtgärder i angivet syfte (jfr SOU 1947: 61, s. 41 f., med där förekommande hänvisningar). Jag vill blott framhålla, att det nu framlagda förslaget till tryckfrihetsförordning i vissa hänseenden etablerar en ordning, som det under krigstid kan bli ogörligt att upprätthålla. Därtill kommer att jämväl övriga grundlagar innehålla regler, som man under sådana förhållanden kan vara nödsakad att frångå. Lägen kunna sålunda tänkas, i vilka det är otänkbart att riksdagen skulle fungera på det sätt som grundlagarna föreskriva. Jag tillåter mig därför — i förväntan att konstitutionsutskottet vill utarbeta erforderlig lagtext — hemställa,

att riksdagen ville för sin del såsom vilande antaga sådant förslag till ändringar i regeringsformen och riksdagsordningen, att Konung och riksdag under noggrant angivna förutsättningar och i betryggande former kunna snabbt genomföra grundlagsändringar, gällande allenast för krigstid, eller utan hinder av grundlagarna fatta beslut, likaledes gällande allenast för krigstid.

Stockholm den 13 maj 1948.

Nils Herlitz.